

Aktiebolagstjänst Leif Malmberg AB
Box 45088
104 30 Stockholm

RekMb

Beslut om sanktionsavgift

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län (Länsstyrelsen) beslutar att Aktiebolagstjänst Leif Malmberg AB, 556239-0913, (bolaget) ska betala en sanktionsavgift om 160 000 (etthundrasextio tusen) kronor.

Beskrivning av ärendet

Penningtvättsregelverket¹ omfattar bland andra verksamhetsutövare som driver yrkesmässig verksamhet som avser bokförings- och revisionstjänster, yrkesmässigt erbjuder tjänster som består i att bilda juridiska personer, sälja nybildade aktiebolag och förmedla svenska eller utländska juridiska personer, driver yrkesmässig verksamhet som skatterådgivare samt de som i egenskap av oberoende jurister yrkesmässigt företrädare klienter vid finansiella transaktioner eller fastighetstransaktioner samt hjälper till vid planeringen eller genomförandet av transaktioner för en klients räkning vid vissa situationer som anges i penningtvättslagen.²

Bokföring- och revisionstjänster tillhör den så kallade rådgivningssektorn. Rådgivningssektorn löper risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism genom exempelvis användning av klientmedelskonton, rådgivning samt godkännande av felaktiga intyg och andra handlingar.³

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2021:36) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

² 1 kap. 2 § första stycket 19-20, 22-23 och 4 § penningtvättslagen.

³ Brottsförebyggande rådets rapport från 2015 om penningtvätt och annan penninghantering (BRÅ 2015:22), s. 118.

Bokförings- och revisionstjänster är vidare tjänster som löper risk att utnyttjas för penningtvätt genom att de används för att legitimera illegala transaktioner och regelbrott. Tillvägagångssätt kan exempelvis vara osanna fakturor, felaktiga underlag samt illegala pengar genom dagskassor. Det är en fördel för kriminella att godkännas av en rådgivare som granskat dess underlag.⁴

Skatterådgivare eller andra rådgivare med ekonomisk bakgrund används av kriminella för rådgivning och transaktionshjälp vid själva brottsplanen. Detsamma gäller vid vinsthanteringen. Till exempel används rådgivnings- och transaktionstjänster vid investeringar i legala sektorer. Rådgivarnas roll kan exempelvis underlätta etableringen av utländska företagsstrukturer, tillgången till utländska bankkonton och kontokort och därmed även till att konsumera brottsvinsterna.⁵

Bolagsbildare och bolagsmäklare löper risk att användas som möjliggörare åt kriminella nätverk, det kan vara genom färdiga bolag som sedan används som brottsverktyg, förmedling av historikbolag som kriminella utnyttjar för att få en fasad av kreditvärdighet eller förmedling av lagerbolag som kriminella kan utnyttja då det redan är registrerat och kan tas i drift.⁶

Bolagsförmedlare löper risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism genom att företag med brottslig verksamhet integreras i legala verksamheter genom köp av etablerade företag. På så sätt får de tillgång till attraktiva kunder och marknader, kan verka anonymt samt agera genom företag som har gott rykte. Vid förvärvet kan pengar från brottslig verksamhet tvättas och användas som betalning. I sektorn finns det möjlighet att omsätta stora belopp då köpet i sig kan ske genom en enda transaktion vilket innebär att penningtvätt kan ske relativt snabbt. Affärsrelationerna uppges i huvudsak vara kortvariga och inträffar bara enstaka gånger. Sektorn hanterar inga kontanter men det finns risk för penningtvätt vid överföring av köpeskilling. Överförs flera mindre belopp från flera olika bankkonton kan det vara svårt att

⁴ BRÅ 2015:22, s. 123.

⁵ BRÅ 2015:22, s.121.

⁶ Brottsförebyggande rådets rapport 2024:2, Möjliggörare för kriminella nätverk, s. 31 f.

upptäcka pengarnas ursprung. Den sammantagna sektorrisken för bolagsbildare och företagsmäklare bedöms som hög.⁷

En oberoende jurist kan utnyttjas genom att upprätta avtal som rättfärdigar illegala transaktioner. Genom att hjälpa till med finansiella transaktioner kan en oberoende jurist vidare möjliggöra penningtvätt genom att förflytta illegala medel och få dem att framstå som legitima. En oberoende jurist kan även genom sin medverkan vid överlåtelser av fastigheter, företag och tillgångar få dessa att framstå som legala. De nyss nämnda tillvägagångssätten kan vara ett led i olika mer eller mindre komplicerade upplägg.⁸

Syftet med lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen) är att förhindra att bland andra de som bedriver yrkesmässig verksamhet inom bokföring- och revision, skatterådgivning, förmedling av svenska eller utländska juridiska personer samt oberoende jurister som utför vissa tjänster utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.⁹

Bolaget registrerades i Bolagsverkets register mot penningtvätt den 20 mars 2009 och bedriver enligt registret följande verksamhet: bokförings- och redovisningstjänster, bolagsförmedlare, bolagsbildare, juridisk verksamhet och skatterådgivning. Bolaget är därför skyldigt att vidta åtgärder för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism i enlighet med regelverket. Tillsynen över att penningtvättsregelverket följs av sådan verksamhet ska utövas av länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län. Med anledning av att bolaget har sitt säte i Stockholms län är Länsstyrelsen i Stockholms län tillsynsmyndighet för bolaget.¹⁰

Länsstyrelsen har den 12 mars 2024 förelagt bolaget att komma in med bolagets allmänna riskbedömning och vissa handlingar och uppgifter som Länsstyrelsen bedömt vara av vikt för tillsynsärendet. Bolaget har inkommit med uppgifter och handlingar den 18 mars 2024. I detta tillsynsärende har Länsstyrelsen enbart granskat bolagets efterlevnad av penningtvättsregelverket till den del som

⁷ Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021 (NRA 2020/2021), s. 98 f.

⁸ NRA 2020/2021, s. 95.

⁹ 1 kap. 1 § penningtvättslagen.

¹⁰ 16 § första och andra styckena förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

avser bolagets allmänna riskbedömning under perioden 11 mars 2023 till och med den 11 mars 2024.

Motivering till beslutet

Allmän riskbedömning

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövare som omfattas av penningtvättsregelverket ska göra en allmän riskbedömning av hur de produkter och tjänster som denne tillhandahåller i sin verksamhet kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Även hur stor risken är för att detta sker ska anges. Verksamhetsutövaren ska särskilt beakta vilka slags produkter och tjänster denne tillhandahåller, vilka kunder och distributionskanaler som finns och vilka geografiska riskfaktorer som finns i verksamheten.¹¹ Riskbedömningen ska vara dokumenterad¹² och utvärderas årligen.¹³ Omfattningen av den allmänna riskbedömningen ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan antas föreligga. Riskbedömningen ska vara utformad på så sätt att den kan ligga till grund för verksamhetens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.¹⁴

Länsstyrelsen bedömning

Som svar på Länsstyrelsens begäran att bolaget ska komma in med sin allmänna riskbedömning har bolaget gett in ett dokument med rubriken *Aktiebolagstjänst allmänna riskbedömning enligt Lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism*. Av dokumentet framgår sammanfattningsvis följande.

Inledningsvis anges en kort förklaring av vad penningtvätt och finansiering av terrorism är samt vilka dokument som bolaget använt sig av vid sin riskbedömning. Därtill anges vad bolaget har för övrig dokumentation, utöver den allmänna riskbedömningen. Under rubriken 2. *Vår allmänna riskbedömning* anges vem som ansvarar för att byrån följer penningtvättsregelverket och det anges exempel på

¹¹ 2 kap. 1 § penningtvättslagen.

¹² 2 kap. 2 § andra stycket penningtvättslagen.

¹³ 2 kap. 2 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2021:36).

¹⁴ 2 kap. 2 § första stycket penningtvättslagen.

vad som anses ingå i detta ansvar. Det anges vidare att det övergripande syftet med dokumentet är att beskriva och fastställa bolagets allmänna riskbedömning och att den allmänna riskbedömningen ska användas som uppslagsbok för informationshämtning i samband med uppföljning av kundkännedom, utredning av misstänkta transaktioner och vid utbildning. Målet med dokumentet är att medvetandegöra och värdera riskerna för att dessa insikter sedan ska kunna användas som underlag till framtagande av risksänkande och riskhanterande åtgärder. Det anges att riskbedömningen är startpunkten för byråns livscykel för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och att den ligger till grund för bolagets samtliga dokument och det anges att även för de dokument som inte upprättas särskilt för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska terroristregelverket och ett riskbaserat förhållningssätt vara i åtanke. Därefter anges, såsom det får förstås, vilka dokument som är sådana som ovan angetts.

Under rubriken 3 *Aktiebolagstjänst verksamhet* anges att risktänkandet är uppdelat på *Utbetalningar – Finansiering av terrorism* och *Inbetalningar – Penningtvätt*. Ut- eller inbetalningar över [REDACTED] kronor ska kontrolleras särskilt. Det är dock nästan aldrig att bolagets kunder har så stora betalningsströmmar. Därför är det extra viktigt att bolaget vid så stora betalningar utreder vad betalningen avser. Det anges att bolaget har tre olika nivåer av risk, 1-3 som motsvarar låg-, normal- och hög risk. Beskrivningen som görs efter varje risk anges inte vara heltäckande utan *vanligt sunt förnuft måste användas*.

I dokumentet tecknas sedan en tabell som uppges dela upp bolagets verksamhet ur penningtvättssynpunkt. I tabellen finns tre kolumner – *Verksamhetsgrenar*, *Identifiering av risker* samt *Riskenivå*. Bolaget delar upp sin verksamhet i fem olika grenar – *bolagsbildningar*, *övriga bolagsärenden*, *likvidationer*, *registrering av varumärken* och *redovisning*. Under kolumnen *Identifiering av risker* anges för bolagsbildning att det flesta bolagsbildningar sker med AK [REDACTED] kronor och då bedömer bolaget risken som låg. För övriga bolagsärenden anges att bolaget inte ser några betalningsströmmar, varken in- eller utbetalningar. För likvidationer anges att utbetalning vid likvidationens slut sker till [REDACTED] och att det är ovanligt med inbetalningar. Gällande registrering av varumärken anges att det inte är en verksamhet som kan användas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. För redovisning anges att det i denna verksamhetsgren teoretiskt kan finnas alla nivåer av

risk, att allt beror på den enskilda kunden och att mycket få av bolagets kunder innebär hög risk. Under Risknivå anges för samtliga verksamhetsgrenar utom registrering av varumärken att risken är 1-3. För registrering av varumärken anges risknivån vara 0.

Under rubriken 3.1. *Analys och bedömning av risker avseende våra tjänster* går bolaget sedan in på en enligt bolaget mer detaljerad förteckning över deras olika tjänster och bolagets bedömning av risk med dessa tjänster. Denna förteckning är i form av en tabell med tre kolumner uppdelade i *Tjänster*, *Identifiering av tänkbar risk* samt *Risknivå*. Såsom tjänster anges 15 tjänster varav tre av dessa redan angetts såsom verksamhetsgrenar. Exempelvis anges här *löpande redovisning, kontroll av inlästa lev fakturor, bokslut & årsredovisning* samt *övriga bolagsärenden*. Under *Identifiering av risk* anges för löpande redovisning att risken ökar när det saknas underlag, det sker stora ut och/eller betalning av stora belopp. Risken ökar ytterligare vid stora [REDACTED] betalningar. Bolagets regel för stora ut- eller inbetalningar som ska undersökas extra ligger vid [REDACTED] kronor och det händer sällan. För kontroll av inlästa lev fakturor anges såsom tänkbar risk nya leverantörer och då i synnerhet [REDACTED] leverantörer som stora belopp ska betalas till. Vad gäller bokslut och årsredovisning anges att om bolaget har skött sig hittills bör inga problem uppstå. Vad gäller övriga bolagsärenden anges att betalningen alltid går via bank eller bekräftas av revisor vid kapitalärenden, att beloppen kan vara många miljoner kronor och betalningen kan ske från flera tusen personer. Bolaget anger att det frågar sig vilket ansvar det ska ha - ska det kontrollera alla insättare, kontrollera vad revisorn gjort för att penningtvättsregelverket följs. Bolaget har ställt sig dessa frågor sedan regelverket infördes. Under *Risknivå* anges för 10 tjänster att denna är 1-3, för en tjänst att denna är 1-2, för två tjänster att denna är 0, för en tjänst saknas risknivå och för en tjänst, *övriga bolagsärenden*, har i denna kolumn enbart angetts ett frågetecken.

Bolaget anger att den sammantagna teoretiska risken för bolagets tjänster varierar från ingen risk till hög risk och är helt beroende av beloppens storlek, hur ofta de förekommer, vem som är avsändare/mottagare, vilka länder som är inblandade samt hur beloppen synes avvika från normala betalströmmar. Sannolikheten för att bolaget ska utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism är låg eller normal. Det anges också att de kontroller bolaget genomfört inte har föranlett att någon av de in eller utbetalningar som bolagets kunder har gjort har kunnat avse penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Under rubriken 4 *Analys av byråns kunder* anges att den sammantagna risken avseende bolagets befintliga kunder varierar från ingen till liten risk och att sannolikheten för att bolaget utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism är låg. De befintliga kunder som enligt bolagets bedömning har sådana transaktioner som teoretiskt skulle kunna vara penningtvätt och finansiering av terrorism har av bolaget och i vissa fall även deras bank kontrollerats och några riskfyllda transaktioner har inte hittats. Det sker en kontinuerlig kontroll av befintliga kunders transaktioner. Kunder som [REDACTED] öppna ett bankkonto för på grund av att de har [REDACTED] eller [REDACTED] [REDACTED] och som därför öppnat konto i [REDACTED] måste kontrolleras extra noggrant avseende hur stora summan av in- och utbetalningarna är per månad.

Bolaget har angett att samtliga kunder vid bolagsbildning är nya kunder. Bolaget anser att risken med dessa går från ingen risk till mycket liten risk beroende på hur stort kapitaltillskottet är, varifrån pengarna kommer och om aktiekapitalet sätts in på [REDACTED] bank, intygas av revisor eller dokumenteras på annat vis. Om det bara rör sig om [REDACTED] kronor i kapitaltillskott och beloppet sätts in på [REDACTED] bank anser bolaget att det inte finns någon risk. När beloppet är betydligt högre och/eller inte sätts in på [REDACTED] bank ökar risken. Vid övriga bolagsärenden anser bolaget att det inte finns någon risk eftersom inga penningtransaktioner passerar dess verksamhet. Vid emissioner sätts antingen kapitalet in på bank eller verifieras av auktoriserad eller godkänd revisor. Vid mycket få emissioner kommer stora belopp och ibland även från [REDACTED]. Då ökar risken och bolagets kontroll måste fördjupas.

Vid likvidation utbetalas kvarvarande medel till aktieägare. Bolaget har svårt att tänka sig att någon likviderar sitt bolag för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Oftast rör det sig om belopp under [REDACTED] kronor och utbetalningen sker till [REDACTED] som ofta är i [REDACTED] och pengarna går till [REDACTED].

Vid registrering av varumärken är de enda penningtransaktionerna betalning av bolagets faktura och är således inte föremål för någon kontroll för att motverka penningtvätt eller finansiering av terrorism. För redovisningskunder så varierar risken från låg risk till hög risk beroende av kund och kundens verksamhet.

Bolaget anger att de inte har några kunder inom de branscher som kan anses innebära en högre risk. Det har flera [REDACTED] och

andra [redacted] kunder som kräver [redacted]. Vid bolagsbildning förekommer det att bolagets ägare är ett [redacted] som tillskjuter kapitalet. Beroende på [redacted] som kapitalet kommer ifrån anpassas kundkännedomsprocessen.

Bolaget går också igenom vad en NEO-bank är samt anger att dessas tjänster är attraktiva för kriminella aktörer. NEO-banker har blivit särskilt populära för utländska företags svenska dotterbolag som har problem med att öppna bankkonto i en traditionell svensk bank. [redacted]. Bolaget har inga redovisningskunder som har konton i [redacted] och bolaget har som policy att tacka nej till sådana kunder.

Bolagets sammanvägda bedömning är att verksamheten, i ett teoretiskt helhetsperspektiv, är förknippad med alla nivåer av risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Dock är det stora flertalet av bolagets kunder helt riskfria och bedriver en högst normal verksamhet. Vid bolaget hittills genomförda *kundkännedomar för våra problembarn* har det inte framkommit något som skulle tyda på några oegentligheter.

Länsstyrelsen bedömer att bolagets allmänna riskbedömning brister i samtliga delar.

Syftet med en allmän riskbedömning är att besvara frågan om och hur bolagets produkter kan användas för att dölja medels samband med brott eller brottslig verksamhet. Vid bedömningen ska verksamhetsutövaren bland annat beakta möjliga tillvägagångssätt för penningtvätt eller finansiering av terrorism, det vill säga sådana förfaranden som verksamhetsutövaren själv har uppmärksammat eller som denne har fått information om från exempelvis tillsynsmyndigheter, brottsbekämpande myndigheter eller från samordningsorgan.

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att bolaget visserligen listat olika tjänster som bolaget erbjuder sina kunder. Länsstyrelsen bedömer dock att beskrivningen av de tjänster som bolaget angett inte är tillräckligt för att bolaget kan anses ha identifierat de tjänster som bolaget erbjuder. Att bolaget exempelvis angett att det erbjuder löpande redovisning och övriga bolagsärenden är inte tillräckligt i denna del eftersom det inte tydligt framgår vad respektive tjänst består utav.

Eftersom bolaget inte har identifierat de tjänster som det erbjuder har bolaget inte kunnat genomföra en motiverad bedömning och analys av hur respektive tjänst som bolaget tillhandahåller kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism samt hur stor risken är för att de identifierade riskerna inträffar. Länsstyrelsen vill dock påpeka följande om det som angetts av bolaget rörande de av bolaget listade tjänsterna.

Bolaget har i vissa fall angett att risken med en viss tjänst ökar vid vissa händelser såsom exempelvis utlandsbetalningar. Hur ett utnyttjande skulle gå till vid dessa händelser, varför risken ökar vid dessa händelser eller till vilken grad risken ökar anges inte. För många av de listade tjänsterna anges inte ens en ansats till analys eller bedömning av hur de aktuella tjänsterna skulle kunna utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. För en av tjänsterna som bolaget erbjuder, övriga bolagsärenden, har bolaget vidare angett att det inte är säkra på vilket ansvar det har och att det inte varit det sedan reglerna infördes. Vidare har bolaget självt, i sin allmänna riskbedömning, angett att beskrivningen av risk inte är heltäckande vilket inte är i enlighet med penningtvättsregelverket eftersom samtliga delar i den allmänna riskbedömningen ska vara dokumenterad.

När verksamhetsutövaren har identifierat hot och sårbarheter med de tjänster som bolaget erbjuder ska verksamhetsutövaren identifiera riskfaktorer som påverkar risken för att produkterna utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Vid bedömningen ska särskilt riskfaktorer avseende verksamhetens kunder, länder och geografiska områden eller distributionskanaler beaktas. Detta eftersom det till exempel kan finnas en produkt som i sig innebär en begränsad risk men dess distributionskanal medför en hög risk varför den sammanvägda risken för att verksamhetsutövarens produkter kan utnyttjas för penningtvätt bedöms innebära en medelhög risk. Även andra omständigheter och faktorer ska beaktas när det är relevant,¹⁵ vilket innebär att uppräkningsen av riskfaktorer i penningtvättslagen inte är uttömmande.

Länsstyrelsen bedömer att bolaget inte har identifierat, bedömt och analyserat sina kunder, distributionskanaler, geografiska riskfaktorer och andra verksamhetsspecifika riskfaktorer. Det är inte tillräckligt att såsom bolaget gjort beskriva, i övergripande ordalag, olika

¹⁵ Prop. 2016/17:173 s. 510.

kundgrupper och ange att risken med dessa stiger eller minskar beroende på vissa faktorer utan att beskriva varför risken påverkas på visst sätt. Det anges inte heller om bolaget har distanskunder och i sådana fall hur detta påverkar risken och det framgår inte heller vilka geografiska riskfaktorer som bolaget har att beakta, utöver att bolaget har [REDACTED] kunder, och hur dessa påverkar risken.

Nästa steg i en allmän riskbedömning är att göra en bedömning av sannolikheten för och konsekvenserna av att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism, det vill säga hur troligt det är att de i det första steget identifierade riskerna inträffar. Verksamhetsutövaren ska i detta steg sammanväga de identifierade riskerna med riskfaktorer och ta fram risknivån för att verksamheten som helhet kan komma att utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Såsom angetts ovan har bolaget inte identifierat sina tjänster och inte heller i identifierat, bedömt och analyserat samtliga riskfaktorer som ska beaktas enligt penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen bedömer med anledning av det ovan angivna att bolaget saknat förutsättningar att nå en sådan slutsats. Därtill vill dock Länsstyrelsen påpeka följande.

Bolaget har visserligen, under rubriken 3.1. *Analys och bedömning av risker avseende våra tjänster*, angett en risk för huvuddelen av de tjänster som bolaget listat. Denna risk är dock inte bestämd till viss nivå varför bolaget inte kan anses ha tagit ställning till risknivån. Under rubriken 4.6 *Sammanvägning av risk att utnyttjas för penningtvätt* anger bolaget vidare att det, i ett teoretiskt helhetsperspektiv, är förknippad med alla nivåer av risk att utnyttjas för penningtvätt vilket innebär att bolaget inte tagit ställning till sannolikheten för och konsekvenserna av att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen bedömer vidare att det inte heller framgår hur bolaget kommit fram till sin bedömda risknivå. Det saknas således en analys av hur de olika tjänsterna och riskfaktorerna påverkar varandra.

Vidare noterar Länsstyrelsen att bolaget, i den allmänna riskbedömningen, synes ha vägt in delar av sin verksamhet som enligt bolagets egen uppfattning inte omfattas av penningtvättsregelverket – det vill säga varumärkesregistrering. Ett sådant förfarande är inte i enlighet med penningtvättsregelverket.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att bolagets allmänna riskbedömning inte i någon del uppfyller de krav på en allmän riskbedömning som följer av penningtvättslagen. Länsstyrelsen

bedömer att avsaknad av en för verksamheten anpassad allmän riskbedömning utgör en synnerligen allvarlig överträdelse av penningtvättsregelverket. Detta särskilt med hänsyn till att bolagets allmänna riskbedömning ska ligga till grund för verksamhetens riskbedömning av kunder samt rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder som ska vidtas för att minska risken att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolagets rutiner och riktlinjer för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism ska således skapas utifrån en relevant uppdaterad och verklighetsanpassad allmän riskbedömning.

Bolaget har inte genomfört någon allmän riskbedömning i enlighet med kraven i penningtvättslagen under den granskade perioden. Länsstyrelsens bedömning är att bolaget därigenom har löpt en markant ökad risk för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Val av ingripande

Gällande bestämmelser

Vid en överträdelse får tillsynsmyndigheten ingripa mot en verksamhetsutövare genom att utfärda ett föreläggande om att göra rättelse eller, vid överträdelser som inte är ringa, genom ett beslut om sanktionsavgift. Om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk får tillsynsmyndigheten förelägga verksamhetsutövaren att upphöra med verksamheten.¹⁶ Länsstyrelsens förelägganden får förenas med vite.¹⁷

Vid valet av ingripande ska tillsynsmyndigheten ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.¹⁸

I försvårande riktning ska det beaktas om verksamhetsutövaren tidigare har begått en överträdelse.¹⁹

I förmildrande riktning ska det beaktas om (1) verksamhetsutövaren i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat tillsynsmyndighetens utredning, och (2) om verksamhetsutövaren

¹⁶ 7 kap. 11 § penningtvättslagen.

¹⁷ 7 kap. 24 § penningtvättslagen.

¹⁸ 7 kap. 13 § första stycket penningtvättslagen.

¹⁹ 7 kap. 13 § andra stycket penningtvättslagen.

snabbt upphört med överträdelsen sedan den anmälts till eller påtalats av tillsynsmyndigheten.²⁰

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har inom ramen för tillsynen undersökt hur bolaget efterlever kraven i penningtvättsregelverket vad avser den allmänna riskbedömningen. Det riskbaserade förhållningssätt som penningtvättsregelverket bygger på innebär att bolaget ska vidta åtgärder som står i proportion till de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som det är utsatt för. Det är därmed centralt att den allmänna riskbedömningen är utformad specifikt utifrån de risker som finns i bolagets verksamhet och att det finns en tydlig koppling mellan riskbedömningen och de åtgärder som vidtas för att motverka identifierade risker.

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget saknat en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning vilket innebär att bolaget brustit i dess grundläggande skyldigheter enligt penningtvättsregelverket. Enligt Länsstyrelsens bedömning utgör avsaknaden av en sådan allmän riskbedömning en överträdelse av synnerligen allvarlig art. Detta med anledning av att bolaget inte har haft någon allmän riskbedömning som kunnat läggas till grund för verksamhetens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

I förmildrande riktning ska vägas in om bolaget i väsentlig mån har underlättat Länsstyrelsens utredning. Av förarbetena till penningtvättslagen framgår att det bör krävas att verksamhetsutövaren självmant för fram viktig information som myndigheten inte redan förfogar över.²¹ Någon sådan information har bolaget, enligt Länsstyrelsens bedömning, inte framfört. Därtill ska hänsyn tas till om bolaget snabbt har upphört med överträdelsen sedan den anmälts eller påtalats av tillsynsmyndigheten. Några tidigare överträdelser har inte anmälts eller påtalats av Länsstyrelsen.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att avsaknaden av en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning utgör en synnerligen allvarlig överträdelse av penningtvättsregelverket som markant har ökat risken för att bolaget kan utnyttjas för

²⁰ 7 kap. 13 § tredje stycket penningtvättslagen.

²¹ Prop. 2016/17:173, s. 555.

penningtvätt eller finansiering av terrorism. Bristen har förelegat under i vart fall hela den granskade perioden.

Med beaktande av de sammantagna omständigheterna i ärendet gör Länsstyrelsen bedömningen att ett ingripande ska ske genom ett beslut om sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Gällande bestämmelser

Sanktionsavgiften för en verksamhetsutövare som är en juridisk person ska som högst fastställas till det högsta av (1) två gånger den vinst som verksamhetsutövaren gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller (2) ett belopp i kronor motsvarande en miljon euro.²² Särskild hänsyn ska tas till de förmildrande och försvårande omständigheterna som framgår av 7 kap. 13 § penningtvättslagen samt till den juridiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av överträdelsen.²³

Länsstyrelsens bedömning

Den eventuella vinst som bolaget kan ha gjort till följd av överträdelser av penningtvättsregelverket går inte att fastställa. Länsstyrelsen har därför att fastställa sanktionsavgiften till ett belopp mellan 5 000 kronor och 1 miljon euro, som nu motsvarar cirka 11 700 000 kronor.

Länsstyrelsen har konstaterat att bristerna i efterlevnaden av penningtvättsregelverket är av synnerligen allvarlig art. Länsstyrelsens utredning har visat att bolaget har saknat en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning. Bolaget har därmed löpt en markant ökad risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Vidare beaktar Länsstyrelsen att överträdelserna har pågått under i vart fall hela tillsynsperioden om ett år vilket får anses vara en förhållandevis lång tid. De konstaterade bristerna ligger inom bolagets kontroll. Sammantaget är detta omständigheter som enligt Länsstyrelsens mening talar i försvårande riktning vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek.

²² 7 kap. 14 § första stycket penningtvättslagen.

²³ 7 kap. 16 § penningtvättslagen.

Bolaget har även, genom att inte ha följt penningtvättsregelverket, främjat osund konkurrens på marknaden. Länsstyrelsen beaktar således att bolagets bristande regelefterlevnad har inneburit fördelar för bolaget jämfört med konkurrenter som följt penningtvättsregelverket och därigenom lagt både tid och resurser på att efterleva regelverket.

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn även tas till den juridiska personens finansiella ställning. Med finansiell ställning avses exempelvis bolagets årsomsättning.²⁴ Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.²⁵

Under räkenskapsåret 1 januari 2021 till och med 30 juni 2022 har bolaget haft en nettoomsättning på cirka 5,6 miljoner kronor. Bolaget har uppgett att 98 % av bolagets omsättning härrör från bolagets tillsynspliktiga verksamhet. Länsstyrelsen finner inte skäl att ifrågasätta uppgifterna i denna del.

Vid en samlad bedömning av överträdelsernas karaktär, med hänsyn till bolagets årsomsättning och finansiella ställning och övriga omständigheter i ärendet bestämmer Länsstyrelsen sanktionsavgiften till 160 000 kronor.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Länsstyrelsen efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Länsstyrelsen erinrar om följande

Tillsynsärendet avslutas genom detta beslut. Skyldighet att ha upprättade, uppdaterade riskbedömningar och rutiner och riktlinjer kvarstår. Länsstyrelsen kan komma att följa upp att verksamheten följer penningtvättsregelverket genom nya tillsynsåtgärder

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § första stycket 19-20 och 22-23, 4 §, 2 kap. 1-2 §§, 7 kap. 1 § första stycket, 10 §, 11 § första stycket, 13-14 §§, 16 §, 21 §, 25 § andra stycket lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- 16 § första och andra styckena förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

²⁴ Prop. 2016/17:173 s. 411, Prop. 2013/14:228 ”Förstärkta kapitaltäckningsregler” s. 240.

²⁵ Prop. 2016/17:173 s. 357.

- 1 kap. 1 § och 2 kap. 2 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chef för enheten för företags- och säkerhetstillsyn Carina Cutlip med jurist Frida Berglund som föredragande. I den slutliga handläggningen har också jurist Mari Holopainen medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande ni bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 12034-2024.